Wolk Rebeka (Regina)

Kategorie: Biografie

Urodziła się w Łodzi 6 lipca 1911 r. Przed wojną mieszkała przy ul. Gdańskiej 31. W getcie zamieszkała z matką Miną (ur. 1880) i bratem Izaakiem (ur. 1909) przy ul. Lutomierskiej 41, a następnie Lutomierskiej 43.

Była bliską współpracowniczką Mordechaja Chaima Rumkowskiego, będąc prawdopodobnie wychowanką kierowanego przez niego Internatu dla dzieci żydowskich w Helenówku. Kierowała powołanym 15 października 1940 r. Sekretariatem Pró?b i Za?ale? (vide) z siedzibą przy ul. Dworskiej 1 (vide), nazywanym powszechnie Sekretariatem Wołkówny.

Do sekretariatu spływały tysiące podań adresowanych do Rumkowskiego, przede wszystkim o wsparcie finansowe, pomoc w załatwieniu pracy czy też o audiencję, jak również życzenia dla Rumkowskiego, np. z okazji urodzin. Tylko w ciągu pół roku funkcjonowania przez biuro przeszło 20 tys. wniosków i ponad 6 tys. próśb. Z uwagi na bardzo wielu interesantów od 14 lutego 1941 r. mieszkańcy mogli składać podanie jedynie do przeznaczonej do tego skrzynki, zawieszonej przy ul. Łagiewnickiej 27.

Po wyciszeniu działalności Wydziału Zasiłkowego po deportacjach w 1942 r. Sekretariat Wołkówny odpowiadał za przydzielanie zasiłków pieniężnych dla najuboższych.

Regina Wołk została włączona w prace powołanej w maju 1942 r. komisji zajmującej się dziećmi na koloniach i w sierocińcach. Oprócz niej w komisji zasiedli przedstawiciele Komisji Przewarstwowienia: Samuel Lew (vide), Moj?esz Karo (vide) i Eliasz Tabaksblat (vide).

Osoby te znalazły się również w Komisji Opieki nad Dzieckiem (vide), powołanej po deportacji we wrześniu 1942 r. m.in. do procedowania adopcji (vide).

Po rozwiązaniu Sekretariatu Próśb i Zażaleń w marcu 1944 r.

Wołkówna została oficjalnie skierowana do pracy przy budowie tymczasowych domów na stacji Radegast (vide). Sparaliżowało to wypłatę jakichkolwiek zasiłków. Po miesiącu Rumkowski podjął starania o otwarcie biura przy Kasie Głównej (vide). W czasie między rozwiązaniem biura a wznowieniem jego szczątkowej działalności Regina Wołk była oficjalnie chora, ale jak odczytywano to w getcie, była to choroba dyplomatyczna, mająca pokazać skutki zamknięcia Sekretariatu, wzmocnione faktem, że lista osób, którym miały być wypłacone przez listonoszy zasiłki, znajdowała się w jej rękach. W maju biuro wciąż nie działało, a Wołkówna z najbliższymi współpracowniczkami pracowały społecznie jedynie w niedzielę. Możliwość reaktywacji biura znikła wraz z rozpoczynającą się w czerwcu 1944 r. likwidacją getta.

Regina Wołk otaczana była zainteresowaniem. Starano się zdobyć jej przychylność jako osoby, od której wiele zależało. W tysiącach podań kierowanych do Sekretariatu można natrafić na kierowane do niej wiersze i laurki. Henryk Rosenstrauch do adresowanego do Wołkówny podania o talon na żywność bądź wizytę w Hajmie dołączył rymowankę, tłumacząc, że „może na wzgląd tego wierszyka coś dostanę, bo żadnej innej protekcji nie mam, wiersz ułożyłem, bo jestem głodny”. W wierszu bezkrytycznie wychwala jego kierowniczkę:

„[…] Pani Wołkówna, Sekretarka Prezesa Każdemu coś daje, każdego pociesza Jest bardzo nerwowa, lecz nie ma co się dziwić Trza prędko załatwić, i broń Boże się skrzywić Bo dzisiej prośba w getcie to nie jest żadnym grzechem Każdy swój Dar przyjmuje z uśmiechem A nawet Sekretarka, w historii będzie znana Że do getta naszego była świetnie dobrana”[1].

Pochlebstw nie szczędził też Szmul Rozensztajn (vide), pisząc tekst o Sekretariacie Próśb i Zażaleń w „Geto-Cajtung” (vide):

„Niczym w kalejdoskopie przechodzą przed kierowniczką sekretariatu, młodą i pracowitą panną Renią Wołk, dziesiątki interesantów. Ona opanowuje nerwy i dokładnie wysłuchuje prośby każdej osoby, zaraz orientuje się we wszystkich sprawach, które mają bezpośredni związek z jej urzędem i udziela stosownych odpowiedzi i informacji. Największe zainteresowanie i ciepłe, matczyne uczucia okazuje najmłodszym interesantom – pełnym i pół-sierotom oraz ubogim, którzy przychodzą prosić o miejsce w

domu sierot albo na kolonii na Marysinie. Tych interesantów załatwia się, w miarę możliwości przyjęcia przez wspomniane dwie instytucje dla dzieci, jako pierwszych. Oczywiście wszystko dzieje się za zgodą i pozwoleniem Prezesa”[2].

Regina Wołk została wysiedlona w sierpniu 1944 r. do Auschwitz. Stamtąd skierowano ją do Stutthofu, gdzie zmarła 15 stycznia 1945 r.

Ewa Wiatr

Przypisy

1. APŁ, 278/278, k. 263.

2. „Geto-Cajtung”, 2.05.1941, nr 9.

Źródła

APŁ, 278/278 k. 263; Kronika, t. 2, s. 227, 23.05.1942; t. 3, s. 117, 21.03.1943; s. 415, 20.08.1943; t. 4, s. 256-257, 20.04.1944.

Tagi

administracja żydowska opieka społeczna

Data aktualizacji: 07-11-2026

Data dodania: 05-09-2025